

Spielzeit / Stagiunea 2014 / 2015

ELEKTRA / ELECTRA

nach Euripides und Aischylos /
după Euripide și Eschil

/DE

„**Elektra**. Bereits steht schon der Korb, gewetzt ist auch das
Messer, das niederschlug den Stier, in dessen Näh getroffen
du fallen wirst. Auch in des Hades Häusern wirst vereint du
sein mit ihm, mit dem du schiefst im Licht. So große Huld
erstatt ich dir – und du mir Buße für den Vater.“

—aus **Elektra** von Euripides.

Übersetzung von Kurt Steinmann, Reclam 2005

/RO

„**Electra**. Coșul e gata, e ascuțit tăișul care a junghiat taurul,
în preajma căruia te vei prăbuși, lovită. Vei face nuntă până în
casele lui Hades cu soțul pe care l-ai urmat în așternut sub
soare. În felul acesta îți voi aduce eu mulțumită și tu îmi vei
plăti pentru sfârșitul părintelui meu.“

—din **Electra** de Euripide.

Traducere de Alexandru Mirun, Editura Minerva, 1976

ELEKTRA / ELECTRA

nach Euripides und Aischylos /
după Euripide și Eschil

Bühnenfassung von / Versiunea scenică de
Benedek Zsolt

Deutsch von / Traducerea în limba germană
Christina Kunze

Besetzung / Distribuția

Elektra / Electra

Isa Berger

Orest / Oreste

Harald Weisz

Der Greis / Moșneagul

Konstantik Keidel

Klytaimnestra / Clitemnestra

Ida Jarcsek-Gaza

Aigisthos / Egist

Radu Vulpe

Spielleitung / Regia
Bocsárdi László (a.G.)

Musikaufzeichnung unter Mitwirkung von /
Înregistrare muzicală cu participarea

Violine / Vioară

Lucian Petrilă (a.G.)

Violine / Vioară

Gabriela Petrilă (a.G.)

Chello / Violoncel

Laura Șain (a.G.)

Bratsche / Violă

Iuliana Ambăruș (a.G.)

Bühne / Decorul

Bartha József (a.G.)

Kostüme / Costumele

Kiss Zsuzsanna (a.G.)

Musik / Muzica

Boros Csaba (a.G.)

Dramaturgie / Dramaturgia

Benedek Zsolt (a.G.)

Bühnenbewegung / Mișcarea scenică

Baczó Tünde (a.G.)

Regieassistentz / Asistența de regie: Enikő Blénessy, Oana Vidoni, Bühnenbildassistentz / Asistența de decor: Fehérvári Zsolt (a.G.), Dramaturgieassistentz / Asistența de dramaturgie: Andrea Reisz, Maske / Machiajul: Lucia Preda, Sound-Design: Dan Simion (a.G.), Inspizienz / Regia tehnică: Constantin Ene, Soufflage / Sufleur: Vali Velimirovici

Premiere / Premiera 25.01.2015

Aufführungsdauer: ca. 1 Std. 20 Min., ohne Pause /
Durata spectacolului: cca. 1 oră și 20 min., fără pauză

VORGESCHICHTE ZUR ELEKTRA-TRAGÖDIE /

„Elektra“, unter der Spielleitung von Bocsárdi László, ist eine Adaption der klassischen Tragödie von Euripides mit Auszügen aus Aischylos' „Agamemnon“. Der Dramaturg Benedek Zsolt schrieb die Tragödie neu, in Zusammenarbeit mit dem Regisseur Bocsárdi László. Der Tonlaut, einzelne Auszüge sowie auch die Hauptthemen der klassischen Tragödien – Rachsucht, Pflichtbewusstsein, Leidenschaft – blieben erhalten. Im Mittelpunkt der Handlung stehen Elektra und ihr Bruder Orest.

Das Stück beleuchtet Elektras Besessenheit und ihre Entschlossenheit, ihren Vater zu rächen. Agamemnon, der Vater von Elektra und Orest, war der König von Mykene. Er ermordete Klytaimnestras ersten Mann und nahm diese zur Frau. Zusammen hatten sie vier Kinder: Elektra, Orest, Crysothemis und Iphigenie. Als Oberkönig führte Agamemnon die griechischen Fürsten im Krieg gegen Troja. Ursache des Trojanischen Krieges war die Entführung Helenas, der Frau seines Bruders, nach Troja. Doch die Göttin Artemis bewirkte eine Windstille, um die Flotte des Agamemnon anzuhalten, der eine ihr geweihte Hirschkuh erlegt hatte. Der Seher Kalchas riet Agamemnon, er möge seine Tochter Iphigenie aufopfern, um auf diese Weise die Gunst der Göttin Artemis zu gewinnen. Nach langjähriger Belagerung fiel Troja. Agamemnon kehrte nach Mykene zurück und wurde von seiner Frau Klytaimnestra und dessen Geliebten, Aeghistos, umgebracht. Klytaimnestra bestrafte so ihren Mann für die Aufopferung der gemeinsamen Tochter Iphigenie.

CONTEXTUL TRAGEDIEI ELECTRA

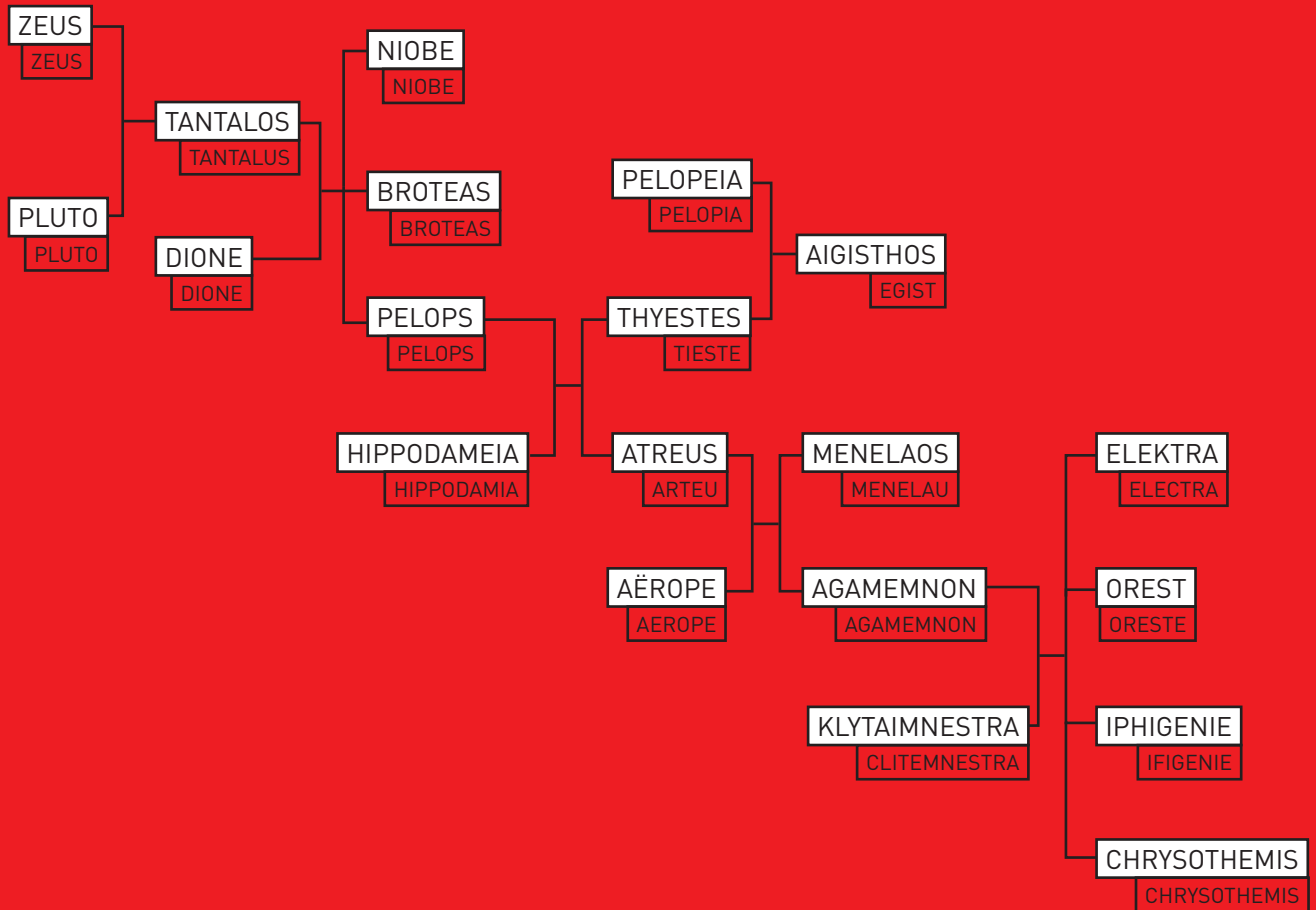
„Electra“, în regia lui Bocsárdi László este o adaptare a tragediei clasice scrise de Euripide, care include aici și fragmente din „Agamemnon“ de Eschil. Dramaturgul Benedek Zsolt a rescris textul în colaborare cu regizorul Bocsárdi László. A fost păstrat stilul scriiturii originale, fiind menținute fragmente și teme de căpătâi ale tragediei clasice, precum setea de răzbunare, conștiința datoriei ori pasiunea. Întreaga acțiune se desfășoară în jurul celor două personaje principale: Electra și fratele său Oreste.

Piesa evocă determinarea obsesivă a Electrei de a își răzbuna tatăl. Agamemnon, tatăl Electrei și al lui Oreste și rege al Micenei, l-a ucis pe primul soț al Clitemnestrei, după care a luat-o pe aceasta de soție. Împreună au avut patru copii: Electra, Oreste, Crysothemis și Ifigenia. Regele Agamemnon s-a aflat la vârful oștilor elene în războiul împotriva Troiei, care izbucnise ca urmare a răpirii Elenei, soția fratelui său, și ducerii acesteia în Troia. Dar zeița Artemis – din răzbunare pentru uciderea unei căprioare sacre de către Agamemnon – a oprit vântul prielnic flotei acestuia, care astfel nu a mai putut porni pe mare. Clarvăzătorul Calchas l-a sfătuit pe Agamemnon să își sacrifice fiica, pe Ifigenia, pentru a recâștiga grația zeiței Artemis. Troia a căzut după mulți ani de ocupație. La întoarcerea în Micene, Agamemnon a fost ucis de către soția sa Clitemnestra și iubitul acesteia Egist, drept răzbunare pentru sacrificarea Ifigeniei.

Personajul Moșneagului, interpretat în spectacolul nostru de actorul Konstantin Keidel, joacă un rol deosebit în această adaptare

In der Neuschreibung, die der Inszenierung zugrundeliegt, spielt die Figur des Greises – dargestellt von Konstantin Keidel – eine besondere Rolle. In der Tragödie von Euripides ist der Greis der Lehrer von Agamemnon, und derjenige, der Orest bei seiner Rückkehr nach Mykene gleich erkennt. In unserer Neubearbeitung des Stoffes wurden mehrere mythische Figuren in der Gestalt des Greises vereint. Der Dramaturg Benedek Zsolt erklärt im weiteren in diesem Heft die Rolle dieser Figur und jene der Götter in der griechischen Tragödie.

scenică. În tragedia lui Euripide, Moșneagul este învătătorul lui Agamemnon și totodată cel ce îl recunoaște pe Oreste la întoarcerea în Micene. În adaptarea lui Benedek Zsolt Moșneagul reunește mai multe personaje mitice. În cuprinsul acestui caiet, dramaturgul explică rolul atribuit acestui personajul, precum și semnificația zeităților în tragedia greacă.

BIS ZUR SIEBTEN GENERATION /

Zur Rolle der Götter in der griechischen
Tragödie /

Die Realität der Götter, so wie die Griechen sie sahen, erscheint uns sehr entfernt und naheliegend zugleich. Entfernt ist sie aus der Sicht des Monotheismus, mit einem einzigen, gutmütigen und allmächtigen Gott, der die Menschheit väterlich beschützen soll. Die griechischen Götter hingegen treten oft als grausam, selbstsüchtig und stolz auf, und zeigen kein Mitleid für die menschliche Qual. Im Chor der olympischen Götter finden wir also das rücksichtslos ehrliche Zeugnis des Menschen der griechischen Antike. Diese majestätischen Figuren bringen das Verborgene der menschlichen Natur zum Vorschein. Sie gleichen einer topografischen Karte jener Bereiche der menschlichen Seele, die wir ungern betrachten und die Ungeheuer verbergen. Trotz man unverhohlen diesen Ungeheuern, so wird man geblendet.

Die Griechen wussten jedoch, dass der Mensch, der aus Eitelkeit oder Unwissenheit diese Wesen ignoriert und mit ihnen nicht in Verbindung tritt, als wäre er der eigenen menschlichen Schwächen befreit, von den Göttern so lange verfolgt wird, bis ihnen das verlangte Opfer dargebracht und die gebührende Ehre gezeigt wird. Die Lehre der griechischen Tragödie besteht also in der Erkenntnis, dass das Leben des Menschen, der seine bestialische Natur nicht vollkommen akzeptiert und der für seine Instinkte keinen angemessenen Platz im Tempel des Lebens findet, von einem dieser verzerrten Instinkte bestimmt wird: dieser Mensch bleibt blind, leidgeprüft und sentimental. Wenn der

PÂNĂ LA A ȘAPTEA SPIȚĂ

Despre rolul zeităților în tragedia greacă

Acea realitate, pe care grecii antici o vedeau în zeii lor, este deopotrivă foarte îndepărtată, dar și la o distanță palpabilă de noi. E departe în cazul în care o privim prin prisma monoteismului, și căutăm în ea chipul Dumnezeului unic, omnipotent și bun, care se raportează la fiecare om cu grija lui paternă. Pe când acești zei sunt cruzi, autoritari, de multe ori vanitoși și nepăsători la suferința umană. Așadar, în corul zeilor Olimpului putem descoperi mărturia nemilos de sinceră a omului din Grecia antică. Aceste figuri maiestuoase ne dezvăluie funcționarea ascunsă a naturii umane. Sunt precum o hartă topografică a acelor cotloane din sufletul omenesc, unde nu ne place să privim, căci acolo trăiesc monștri, care ne orbesc dacă îi înfruntăm în toată goliciunea lor.

Grecii știau însă și că omului care ignoră aceste ființe, care nu ajunge deloc în contact cu ele din pricina ignoranței și îngâmfării lui, pretinzând că el ar fi liber de propriile slăbiciuni omenești, zeul ofensat îi va cere un sacrificiu imens, urmărindu-l până ce i se acordă, în sfârșit, respectul cuvenit. Așadar, înțelepciunea grecilor constă în recunoașterea faptului că până nu își acceptă propria natură animalică, deci până nu acordă instinctelor locul cuvenit în templul vieții sale, omul va fi dominat de câte unul dintre aceste instincte distorsionate, devenind orb, suferind și patetic. Mai mult decât atât, dacă omul nu se poate reconcilia cu zeul ofensat, atunci urmașii săi îi vor moșteni soarta. Iată natura blestemului în viziunea grecilor. Tragediile ne arată astfel modul în care operează blestemul, prin oferirea

Mensch sich mit der Gottheit nicht versöhnen kann, wird die Sünde seinem Nachfolger vererbt, entsprechend dem Fluch, wie er von den Griechen beschrieben wird. Darin liegt die Natur des Fluches nach Ansicht der griechischen Antike. Die Tragödien legen somit die Effektivität dieser Flüche dar, indem den entrüsteten Göttern Opfer dargebracht werden in dem Versuch, sie zu versöhnen.

In der Geschichte des Orest und der Elektra liegt der Fluch seit drei Generationen über der Familie und wird mit jeder Generation grausamer. Pelops, Atreus und Agamemnon, die Vorfahren der Geschwister Elektra und Orest, waren alle außergewöhnliche Könige, die ihr Zepter von Zeus, dem Vater der Götter, bekamen. Sie sind einige der bedeutendsten Anführer und Herrscher, Sinnbilder männlicher Kraft, und gerade das brachte ihnen auch den Untergang. Sie ließen außer Acht die Stellung der Frau, ihren Leichtsinn und auch ihre sakrale Fähigkeit, Leben zu schenken. Der Reihe nach opferten sie ihre Kinder auf dem Altar eines Auftrages, den sie als heilig betrachteten. Die Ansicht des Kleinen und Zerbrechlichen blendeten sie aus. Das vernachlässigte Kind verlangte jedoch sein Recht auf Leben, es wurde grausam und hartnäckig, und wollte sogar Blut vergießen. In unserer Inszenierung ist es die Figur des Greises, die diese unsichtbare Energie verkörpert und sie durch das Wunder des Theaters erfahrbar macht, ohne sie durch eine Erklärung zu vereinfachen. Der Greis verkörpert Artemis, die jungfräuliche Göttin, zugleich das geopfert Kind Iphigenie, sowie auch Dionysos, den Gott der Tragödie. Der Greis versinnbildlicht alles, was die Atriden zu ignorieren versuchten, also alles, was sie in den Wahnsinn treibt. Er selbst ist der Fluch... also die Seele der Tragödie!

– **Benedek Zsolt**

de jertfe zeului ofensat, în încercarea de a fi împăcat.

În cazul nostru, în povestea Electrei și a lui Oreste, ultimele trei generații au fost urmărite de un blestem tot mai hâd. Pelops, Atreus și Agamemnon, ascendenții fraților pe linie paternă, au fost cu toții mari regi, care și-au primit sceptrul chiar de la Zeus, zeitatea supremă. Ei sunt reprezentanții perfecți ai conducerii, ai domniei, adică ai principiului masculin. Și exact asta le cauzează pierirea: nu iau în considerare locul femeii, iraționalitatea, și nici sanctitatea nașterii. Își sacrifică rând pe rând copiii pe altarul câte unei cauze pe care o cred sfântă. Au devenit orbi la ceea ce este mic și fragil, asemenea unui copil neglijat care își pretinde dreptul la existență și devine îngrozitor, bate din picioare și cere sânge. În spectacol, Moșneagul este cel care întruchipează această energie invizibilă, făcând-o prezentă prin miracolul teatrului, fără să o simplifice. Prin urmare el este Artemis, zeița fecioară, dar este și Ifigenia, copilul sacrificat, și Dionis, zeul tragediei. El este tot ceea ce atrizii nu vor să ia în considerare, adică tot ceea ce îi înnebunește. El e blestemul în sine, adică sufletul tragediei.

– **Benedek Zsolt**

In der Titelrolle / În rolul principal

ISA BERGER

Isa Berger gehört dem Ensemble des Deutschen Staatstheaters Temeswar seit 2013 an. Davor studierte sie Schauspiel in deutscher Sprache an der Temeswarer West-Universität. Ihre Leidenschaft fürs Theater wurde jahrelang durch die Mitgliedschaft in den Schul- und Jugendtheatergruppen NiL gefördert, die sie zurzeit auch mitbetreut.

Am DSTT war sie bislang in unterschiedlichen Rollen zu sehen, wie z.B.:

- Karls Tochter in **Täter** von Thomas Jonigk, Spielleitung Szabó K. István, 2013;
- Eine Hofbedienstete in **Die Möwe** von Anton Pawlowitsch Tschechow, Spielleitung Yuri Kordonsky, 2013;
- Die Erzählerin in **Niederungen** von Herta Müller, Spielleitung Niky Wolcz, 2014;
- Gretel in **Hänsel und Gretel** nach den Brüdern Grimm, Spielleitung Simona Vintilă, 2013;
- Darstellerin in **Moliendo café**, einer Inszenierung unter der Leitung von Silviu Purcărete, 2014.

Sie spielte auch in Filmen, sowie auch als Gast im Nationaltheater und im Merlin-Puppentheater Temeswar.

Isa Berger face parte din ansamblul Teatrului German de Stat Timișoara din anul 2013. A absolvit Secția de actorie în limba germană din cadrul Universității de Vest din Timișoara. Și-a cultivat pasiunea pentru teatru pe parcursul anilor în care a fost membră a trupelor de teatru școlar și de tineret NIL ale Liceului „Nikolaus Lenau”. Astăzi coordonează unele dintre aceste trupe.

La TGST a interpretat diferite roluri, precum:

- Fiica lui Karl în **Făptași** de Thomas Jonigk, regia: Szabó K. István, 2013;
- O slujbașă în **Pescărușul** de Anton Pavlovici Cehov, regia: Yuri Kordonsky, 2013;
- Povestitoarea în **Ținuturile joase** de Herta Müller, regia: Niky Wolcz, 2014;
- Gretel în **Hänsel și Gretel** după Frații Grimm, regia: Simona Vintilă, 2013;
- Interpret în **Moliendo café**, un spectacol în regia lui Silviu Purcărete, 2014.

A făcut film și a colaborat de asemenea cu Teatrul Național și cu Teatrul de Păpuși „Merlin” din Timișoara.

Wie schätzt du die Arbeit an der Inszenierung Elektra? Was hat dir die Zusammenarbeit mit Bocsárdi László gebracht?

Es ist meine bislang beste schauspielerische Erfahrung. Diese Zusammenarbeit hat mir sehr viel gebracht, vor allem weil wir die Freiheit hatten, uns in der Rolle selbstständig auszudrücken. Die Stimmung während der Proben war sehr entspannt. Dadurch hatten wir die Möglichkeit, uns sowohl psychisch, als auch physisch auf die Arbeit zu konzentrieren. Das Besondere an dieser Zusammenarbeit war die Unterstützung der ganzen Besetzung und selbstverständlich die Art und Weise, wie Bocsárdi mich bei der Entstehung der Rolle betreut hatte.

Was war das Schwierigste bei der Arbeit? Gab es Momente, wo du an deine Grenzen zu stoßen dachtest?

Aller Anfang ist schwer, vor allem wenn es darum geht, die griechische Tragödie zeitgenössisch darzustellen. Dies umso mehr, als die Sprache der Tragödie beibehalten wurde. Deshalb war es sehr schwer, die Sprache mit der Spielart zu vereinen.

Zur Figur Elektra: Wo hat die Rachsucht der Gestalt ihren Ursprung? Inwieweit konntest du dich mit der Figur identifizieren?

Die leidenschaftliche Rachsucht der Elektra stammte aus ihrer Erziehung und daher, dass sie ihren Vater sehr früh verloren hatte. Die Rachsucht ist das Einzige, wofür sie noch leben würde. Ich konnte mich selbst in Elektras Ehrgeiz mehrmals wiederfinden. Immer, als ich während der Proben an meine Grenzen kam, habe ich die Kraft gefunden, weiterzugehen.

Cum apreciezi lucrul la spectacolul Elektra? Ce a însemnat colaborarea cu regizorul Bocsárdi László?

Este cea mai importantă experiență artistică de până acum. Această colaborare mi-a adus foarte mult, mai ales că am avut libertatea să ne exprimăm liber prin intermediul interpretării. Atmosfera din timpul repetițiilor a fost foarte relaxată, astfel am reușit să ne concentrăm asupra muncii atât din punct de vedere fizic, cât și psihic. A fost deosebită susținerea din partea întregii echipe și, bineînțeles, felul cum Bocsárdi m-a îndrumat în construirea acestui rol.

Ce a fost cel mai dificil? Au existat momente când ai simțit că ți-ai atins limitele?

La început a fost greu, mai ales când e vorba să interpretezi tragedia greacă în manieră contemporană. Aceasta cu atât mai mult, cu cât s-a păstrat limba tragediei clasice. De aceea a fost foarte dificil a îmbina replicile cu stilul de joc.

Despre personajul Elektra: Care este originea obsesiei Electrei pentru răzbunare? În ce măsură ai reușit să te identifici cu acest personaj?

Pasiunea obsesivă și răvășitoare a Electrei pentru răzbunare își are originea în educația sa și în suferința pierderii tatălui la o vârstă foarte fragedă. Dorința de răzbunare ajunge să fie singurul său motiv de a trăi. În mai multe ipostaze m-am regăsit în ambiția personajului. Inclusiv în timpul repetițiilor, când simțeam că îmi ating limitele, am găsit mereu puterea de a merge mai departe.

In der Rolle des Orest / În rolul lui Oreste

HARALD WEISZ

Harald Weisz studiert Schauspielkunst in deutscher Sprache im dritten Jahr an der Temeswarer West-Universität. Seit 2014 gehört er dem Ensemble des DSTT an, doch auf unserer Bühne spielte er schon weitere Jahre davor, als er 2009 als Friedrich im Musical *Meine Lieder, meine Träume* (The Sound of Music) unter der Spielleitung von Simona Vintilă debütierte. Schon als Schüler widmete er sich dem Schul- und Jugendtheater, vor allem dank der Tätigkeit der NiL-Gruppen, und machte dann seine Leidenschaft zum Beruf.

Ferner trat er in folgenden Rollen am DSTT auf:

- Der junge Lucius, in **Titus Andronicus** von William Shakespeare, Spielleitung Brian Michaels, 2013;
- Der Schattenmann / Der Mann mit der Zündholzschachtel, in **Niederungen** von Herta Müller, Spielleitung Niky Wolcz, 2013;
- Darsteller in **Moliendo café**, einer Inszenierung unter der Leitung von Silviu Purcărete, 2014.

Harald Weisz este student în anul al III-lea la Secția de actorie în limba germană din cadrul Universității de Vest din Timișoara. Din 2014 face parte din trupa TGST, pe a cărei scenă a debutat cu mai mulți ani în urmă, în 2009, în rolul Friedrich din musicalul *Sunetul muzicii*, de Richard Rodgers, în regia Simonei Vintilă. Încă din timpul școlii s-a dedicat teatrului școlar și de tineret, mai ales datorită proiectelor trupelor de teatru NiL ale Liceului „Nikolaus Lenau”, optând după aceea ca pasiunea să îi devină profesie.

La TGST a interpretat următoarele roluri:

- Tânărul Lucius, în **Titus Andronicus** de William Shakespeare, regia: Brian Michaels, 2013;
- Omul-umbră / Bărbatul cu cutia de chibrituri, în **Ținuturile joase** de Herta Müller, regia Niky Wolcz, 2013;
- Interpret în **Moliendo café**, un spectacol în regia lui Silviu Purcărete, 2014

Wie waren die Begegnung mit Bocsárdi László und die Arbeit an dieser Produktion?

Ich schätze mich sehr glücklich, Teil dieses Teams zu sein. Trotz der kurzen Zeit empfinde ich sehr viel über die griechische Tragödie gelernt zu haben. Ich hatte die Möglichkeit, über mich hinauszugehen, da Bocsárdi László mir die Sicherheit gegeben hat, loszulassen, mich im schönen und produktiven Sinne des Wortes „auszutoben“, um näher an die Rolle zu kommen und sie mir anzueignen. Er hat mir gezeigt, wie wichtig es ist, dass die Bewegung aus dem Inneren der Figur kommt, damit sie natürlich und ehrlich erscheint.

Gab es auch schwierige Momente bei dieser Arbeit?

Natürlich gab es Momente der Verzweiflung, wo ich dachte, dass ich nicht mehr weiter gehen kann. Da wurde mir klar, was für eine besondere Rolle Orest ist. Doch der Spielleiter gab mich nicht auf und erklärte mir, wie wichtig es ist, sich die Wünsche der Gestalt anzueignen, um an den Charakter näher heranzukommen. Durch diesen Ansatz konnte ich mich besser in dieser Rolle entwickeln.

Einige Worte über die Gestalt des Orest. Was bringt ihn dazu, Elektras Plan auszuführen?

Man sagt, dass ein Junge erst nach dem Tod seines Vaters zum Mann wird. Somit ist die Rache für den verstorbenen Vater eine sehr wichtige Verantwortung für den jungen Orest, der sich nun als Mann beweisen muss. Der Wunsch, wie sein Vater zu sein, führt ihn zur Entscheidung, zurück nach Mykene zu kehren, um gemeinsam mit seiner Schwester den Vater zu rächen. Doch der Mord der eigenen Mutter bleibt für ihn eine schwere Entscheidung.

Cum au fost întâlnirea cu Bocsárdi László și lucrul la acest spectacol?

Mă consider foarte norocos să fac parte din această echipă. În ciuda timpului scurt, cred că am învățat foarte multe despre tragedia greacă. Am avut posibilitatea să îmi depășesc limitele, căci Bocsárdi László mi-a oferit siguranța să merg pe această cale, să „îmi dau drumul“, să mă desfășor cât mai mult, pentru a mă apropia de personaj și pentru a mi-l însuși. Mi-a arătat, de asemenea, cât de important este ca mișcarea să izvorască din interiorul personajului, pentru a fi naturală și sinceră.

Au existat momente dificile în timpul repetițiilor?

Desigur că au existat și momente de disperare, când mă gândeam că nu voi reuși să merg mai departe. În astfel de clipe am realizat ce rol deosebit este Oreste. Regizorul nu m-a abandonat și mi-a explicat cât de important este să înțelegi dorințele personajului, să ți le asumi, pentru a te apropia de el. Prin această intervenție am reușit să mă dezvolt în acest rol.

Câteva cuvinte despre caracterul Oreste. Ce îl motivează să ducă la capăt planul Electrei?

Se spune că un băiat devine bărbat doar după moartea tatălui său. De aceea, răzbunarea tatălui devine o responsabilitate foarte importantă pentru tânărul Oreste, care acum trebuie să își dovedească maturitatea. Dorința de a fi ca tatăl său îl determină să se întoarcă la Micene, pentru a îl răzbuna, împreună cu sora sa. Uciderea mamei rămâne însă o decizie dificilă pentru el.

DIE GRIECHISCHE TRAGÖDIE UND „DER ELEKTRA-KOMPLEX“

Die menschliche Problematik wurde in der griechischen Tragödie sehr treffend beschrieben, vor allem anhand von Handlungen, in deren Mittelpunkt meistens die Persönlichkeit und die Reaktionen der Gestalten in Extremsituationen stehen. Dabei werden Persönlichkeitsprofile und Verhaltensmuster skizziert. Die Psychologie und Psychoanalyse nutzen diese Verhaltensmuster als Konstrukte, um psychische Störungen zu beschreiben. Diese Disziplinen erkannten die Relevanz der klassischen Tragödie beim Verstehen des menschlichen Handelns. Sehr bekannt ist Freuds Konzept vom Ödipus-Komplex, einer der meistdiskutierten Theorien der Psychoanalyse. Abgeleitet von dieser Theorie, spricht C. G. Jung vom Elektra-Komplex in seinem 1913 erschienenen Werk „Versuch einer Darstellung der Analytischen Theorie“. Dabei handelt es sich um die starke Bindung der Tochter zum Vater und den Wunsch, die Mutter zu beseitigen. So wie der Junge in der ödipalen Phase (auch phallische Phase genannt, umfasst laut Freud den Lebensabschnitt vom 3. bis zum 5. Lebensjahr) sich der Mutter zuwendet und mit dem Vater rivalisiert, so entwickelt das Mädchen eine starke Bindung zum Vater und rivalisiert mit der Mutter. Das löst sich später durch die Identifikation der Tochter mit der Mutter auf. Sollte das nicht geschehen, könnte es, laut Jung, zu neurotischen Störungen führen.

Jung bezog sich auf die Figur Elektra, die in der griechischen Tragödie, sowohl bei Sophokles als auch bei Euripides eine pathologische Rachesucht aufweist. In Euripides' „Elektra“

TRAGEDIA GREACĂ ȘI COMPLEXUL ELECTRA

Tragedia greacă descrie problematica umană prin intermediul reacțiilor și personalităților personajelor aflate de multe ori în situații-limită. Astfel sunt schițate tipuri de personalități și de comportament. Psihologii și psihoterapeuții folosesc aceste modele comportamentale pentru a explica anumite tulburări psihice. Aceste discipline au recunoscut relevanța tragediei clasice în înțelegerea manifestărilor umane. Conceptul freudian al complexului Oedip este foarte cunoscut, fiind una dintre teoriile cele mai discutate ale psihanalizei. Pornind de la acest concept, C. G. Jung vorbește despre complexul Electra în lucrarea sa „O încercare de prezentare a teoriei analitice“, apărută în 1913. Acest complex este definit prin atașamentul puternic al fiicei față de tată și dorința acesteia de a își înlătura mama. Tot așa cum băiatul în faza falică (după Freud, intervalul de vârstă de la 3 la 5 ani) se apropie de mamă și începe să rivalizeze cu tatăl, și fiica se atașează de tată și rivalizează cu mama. Acest complex dispare odată cu identificarea fiicei cu mama. Dacă nu survine o atare identificare, aceasta poate genera, potrivit lui Jung, nevroze ulterioare.

Jung a descris noțiunea referindu-se la personajul Electra, care în tragediile scrise de Sofocle și Euripide este stăpânită de o obsesie patologică de răzbunare. În „Electra“ lui Euripide personajul este unul complex, ce dezvoltă o manie ce nu mai poate fi controlată. Euripide analizează astfel agresivitatea feminină, izbutind să schițeze un profil patologic. Întrucât a reușit să descrie prin personajele sale atât de nimerit

wird eine komplexe Figur konstruiert, die eine langjährige Obsession entwickelt, die sie nicht mehr kontrollieren kann. Euripides untersucht durch diese Figur die weibliche Aggression und schafft es so, ein pathologisches Profil zu verbildlichen. Weil er die menschliche Psyche durch seine Figuren so gut darstellen kann, wird Euripides öfters als der Psychologe unter den Tragikern bezeichnet.

Der Elektra-Komplex ist ein wiederkehrendes Motiv, sowohl in der Literatur, als auch in der Filmkunst und in der Musik. Die Verhaltensmuster und die psychologischen Profile, die durch die griechische Tragödie beschrieben wurden, werden auf diese Weise universal und zeitlos. Sie betreffen alle Epochen und alle Menschen.

psihicul uman, Euripide este adesea considerat a fi „psihologul printre tragedieni”.

Complexul Electra este un motiv repetitiv, atât în literatură, cât și în cinematografie și în muzică. Tiparele comportamentale și modelele psihologice descrise de tragedia greacă au devenit universale și atemporale. Acestea afectează toate epocile și toți oamenii.

Produktion / Producția

Die Werkstätten des Deutschen Staatstheaters
/ Atelierele Teatrului German de Stat.
Produktionsleitung / Șef de producție: Ștefan
Ciupe; Werkstätten / Ateliere: Schneiderei
/ Croitorie: Gabriela Militaru, Elena Pașca;
Schusterwerkstatt / Cizmărie: Emil Itineanț;
Schlosserei / Lăcătușerie: Gheorghe Ciobanu;
Tapezierarbeit / Tapițer: Vlad Dumitru; Tischlerei
/ Tâmplărie: Andrei Köö, Iosif Maroși; Malersaal
/ Pictură: Svetlana Pomorișău, Ciprian Tauciuc.
Elemente der Bühnenausstattung wurden
angefertigt von SC Edmario SRL Jassy. /
Elemente de scenografie au fost executate de SC
Edmario SRL Iași.

Bühnentechnik und Kulissenpersonal / Personal tehnic de scenă și de culise:

Technischer Leiter / Șef serviciu tehnic: Laurence
Rippel; Beleuchtung / Lumini: Cosmin Anania,
Daciana Drăghia, Radu Sava, Carol Szilak; Ton /
Sunet: Cristian Crețu, Adrian Ilica, Marko Tollea;
Requisite / Recuzită: Vica Antal, Agneta Kiss;
Garderobe / Garderobă: Vica Antal, Georgeta
Pop; Bühnenmeister / Șef mașinist: Constantin
Necula; Bühnenarbeiter / Mașinisti: Vasia
Bozsity, Ioan Deliu, Imre Kiss, Emil Kobau, Fredi
Link, Francisc Nedelyov, Petrică Popa, Slavoliub
Teodorovici.

Deutsches Staatstheater Temeswar
Teatrul German de Stat Timișoara

Intendant / Director: Lucian M. Vărșăndan

Str. Mărășești 2, 300080 TIMIȘOARA, România

Tel.: +40-256-201291 Fax.: +40-256-201293

E-mail: sekretariat@dstt.ro

Internet: www.deutschestheater.ro

www.teatrulgerman.ro

Aufzeichnungen aus den Proben / Fotografii din repetiții: Petru Cojocaru

Konzept und Redaktion / Conceptul și redactarea caietului-program: Andrea Reisz

Unter Mitarbeit von / A colaborat: Patricia Pandek

Übersetzungen aus dem Ungarischen / Traduceri din limba maghiară: Dobre Júlia.

Grafik / Grafica: Flavia Țună // Ghirlanda.

Press & Print: Tempus, Jan. 2015.

Mit freundlicher Unterstützung / Cu sprijinul

Municipiul
Timișoara

Partner / Parteneri

Sponsoren / Sponsori

PASSAGE
JANUARI GĂSCĂREȘ

KATHAEIN
România

Medienpartner / Parteneri media

LiterNet.ro

24-FUN

